Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

15. července 2021 *

„Kasační opravný prostředek – Veřejná služba – Disciplinární řízení – Disciplinární sankce – Stanovení této sankce – Krácení výše důchodu – Trestněprávní a občanskoprávní sankce uložené vnitrostátními soudy – Celkové nebo částečné nahrazení nemajetkové újmy způsobené Evropské unii – Nerelevantnost této náhrady – Článek 10 služebního řádu úředníků Evropské unie – Zásada rovného zacházení – Zásada proporcionality“

Ve věci C-851/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 19. listopadu 2019,

DK, původně zastoupený S. Orlandim a T. Martinem, poté S. Orlandim, avocats,

žalobce,

přičemž další účastnicí řízení je:

Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ), zastoupená S. Marquardtem a R. Spáčem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev, předseda senátu, A. Kumin, T. von Danwitz (zpravodaj), P. G. Xuereb a I. Ziemele, soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. listopadu 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se DK domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 10. září 2019, DK v. ESVČ (T-217/18, nezveřejněný, EU:T:2019:571), kterým Tribunál zamítl jeho návrh na zrušení rozhodnutí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) ze dne 23. května 2017, jímž mu byla uložena disciplinární sankce (dále jen „sporné rozhodnutí“), a na náhradu újmy, která mu vznikla z důvodu, že jej ESVČ údajně poškodila v jeho právech na obhajobu v rámci trestního řízení, které proti němu bylo zahájeno v Belgii.

Právní rámec

2 Článek 22 služebního řádu úředníků Evropské unie, ve znění použitelném na spor (dále jen „služební řád“), který je obsažen v hlavě II tohoto služebního řádu, nadepsané „Práva a povinnosti úředníků“, v prvním pododstavci stanoví:

„Úředník může být vyzván k náhradě, celkové nebo částečné, jakýchkoli škod, které [Evropské] unii vznikly v důsledku vážného porušení úřední povinnosti při výkonu nebo v souvislosti s výkonem jeho funkce.“

3 Článek 86 služebního řádu, který se nachází v jeho hlavě VI, nadepsané „Disciplinární opatření“, stanoví:

„1. Každému úředníkovi nebo bývalému úředníkovi, který úmyslně nebo z nedbalosti poruší povinnosti stanovené tímto služebním řádem, mohou být uložena disciplinární opatření.

2. Získá-li orgán oprávněný ke jmenování nebo Evropský úřad pro boj proti podvodům [OLAF] důkazy o porušení ve smyslu odstavce 1, mohou zahájit správní vyšetřování, aby zjistily, zda k uvedenému porušení skutečně došlo.

3. Disciplinární pravidla, postupy a opatření, jakož i pravidla a postupy týkající se správního vyšetřování jsou stanoveny v příloze IX.“

4 Předmětem přílohy IX služebního řádu je podle jejího nadpisu „Disciplinární řízení“. Článek 9 této přílohy, obsažený v oddíle 3, nadepsaném „Disciplinární opatření“, stanoví:

„1. Orgán oprávněný ke jmenování může uložit jednu z těchto sankcí:

a) písemnou výstrahu;

b) důtku;

c) odložení postupu do vyššího platového stupně na dobu od 1 do 23 měsíců;

d) zařazení do nižšího platového stupně;

e) dočasné zařazení do nižší platové třídy na dobu od 15 dnů do jednoho roku;

f) zařazení do nižší platové třídy v rámci stejné funkční skupiny;

g) přeřazení do nižší funkční skupiny, včetně nebo bez snížení platové třídy;

h) zbavení funkce a případně dočasné krácení důchodu nebo příspěvku v invaliditě; účinky tohoto opatření se nevztahují na úředníkem vyživované osoby. I v případě uvedeného krácení však nesmí výše úředníkova příjmu, se započtením případných rodinných přídavků, klesnout pod hranici životního minima stanovenou v článku 6 přílohy VIII.

2. Pobírá-li úředník starobní důchod nebo příspěvek v invaliditě, může orgán oprávněný ke jmenování rozhodnout, že po stanovenou dobu úředníkovi pozastaví vyplácení části důchodu nebo příspěvku; účinky tohoto opatření se nevztahují na úředníkem vyživované osoby. Výše úředníkova příjmu se započtením případných rodinných přídavků však nesmí klesnout pod částku životního minima stanovenou v článku 6 přílohy VIII.

3. Za jednorázové [totéž] porušení služebních povinností nelze uložit více než jednu disciplinární sankci.“

5 Článek 10 této přílohy stanoví:

„Přísnost uložených disciplinárních sankcí je úměrná závažnosti porušení služebních povinností. Ke stanovení závažnosti porušení služebních povinností a k rozhodnutí o tom, jakou disciplinární sankci uložit, je třeba vzít v úvahu zejména:

a) druh porušení služebních povinností a okolnosti, za nichž k porušení došlo;

b) rozsah nepříznivých účinků porušení služebních povinností na bezúhonnost, pověst nebo zájmy orgánu;

c) míru, do jaké bylo porušení služebních povinností způsobeno úmyslně nebo z nedbalosti;

d) pohnutky, které úředníka k porušení služebních povinností vedly;

e) platovou třídu a délku služby úředníka;

f) míru osobní odpovědnosti úředníka;

g) úroveň služebních povinností a kompetencí úředníka;

h) otázku, zda je porušení služebních povinností spojeno s opakovaným jednáním nebo chováním;

i) chování úředníka v průběhu jeho služby.“

6 Článek 25 uvedené přílohy, obsažený v jejím oddílu 7, nadepsaném „Souběžné trestní stíhání“, stanoví:

„Pokud je úředník za uvedené činy trestně stíhán, bude konečné rozhodnutí učiněno až po vynesení konečného rozsudku soudem, který o věci jedná.“

Skutečnosti předcházející sporu

7 DK nastoupil v roce 1994 do služebního poměru jako úředník u Komise Evropských společenství. V roce 1999 byl pověřen správou budov Komise ve třetích zemích. Od 1. ledna 2011 byl přidělen k ESVČ. Dne 1. ledna 2016 DK odešel do předčasného důchodu.

Trestní řízení zahájené proti DK v Belgii

8 V roce 2004 bylo proti DK zahájeno v Belgii trestní řízení pro korupční jednání v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek, které probíhalo od roku 1999 po dobu několika let. Unie, která byla zastoupena Komisí, uplatnila jako poškozená nárok v adhezním řízení.

9 Rozsudkem ze dne 16. května 2014 uložil tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud prvního stupně v Bruselu, Belgie) DK za různé trestné činy spáchané při výkonu jeho služebních povinností následující tresty:

– dva roky odnětí svobody s podmíněným odkladem na pět let;

– peněžitý trest ve výši 27 500 eur;

– zákaz výkonu funkce ředitele, jednatele nebo auditora obchodní společnosti po dobu 10 let,

– trest propadnutí částky 176 367,15 eura.

10 Tento soud uložil rovněž DK v občanskoprávním řízení solidární povinnost zaplatit částku ve výši 25 000 eur jako náhradu nemajetkové újmy způsobené Unii v důsledku poškození její pověsti.

11 Rozsudkem ze dne 30. června 2015 potvrdil cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu, Belgie) rozsudek uvedeného soudu, avšak zvýšil trest odnětí svobody uložený DK na tři roky s podmíněným odkladem na pět let a stanovil částku, kterou měl DK zaplatit z titulu náhrady nemajetkové újmy, kterou způsobil Unii, na 38 814 eur.

12 Dne 10. února 2016 zamítl Cour de cassation (Kasační soud, Belgie) kasační opravný prostředek podaný DK proti rozsudku tohoto odvolacího soudu.

Disciplinární řízení podle služebního řádu

13 Rozhodnutím ze dne 2. května 2007 zahájil orgán Komise oprávněný ke jmenování (dále jen „OOJ“) disciplinární řízení proti DK.

14 Poté, co bylo toto disciplinární řízení přerušeno do definitivního ukončení vnitrostátního trestního řízení zahájeného proti dotyčnému pro tentýž skutek, ESVČ disciplinární řízení zahájené proti DK znovu otevřela rozhodnutím ze dne 12. července 2016.

15 Dne 12. prosince 2016 přijala disciplinární komise po vyslechnutí DK odůvodněné stanovisko, které bylo dotyčnému doručeno. V odůvodněném stanovisku disciplinární komise mimo jiné uvedla, že „skutkové okolnosti [byly] zjištěny vnitrostátním trestním soudem“, že „jednání úředníka představuje porušení článků 11, 11a, 12 a 21 služebního řádu“ a že „jedinou možnou sankcí [je] krácení výše jeho důchodu“. V rámci hodnocení různých přitěžujících a polehčujících

okolností uvedená disciplinární komise zejména zohlednila „okolnost, že vnitrostátní soud již úředníkovi uložil nahradit majetkovou a nemajetkovou újmu“. Na tomto základě doporučila disciplinární komise OOJ, aby uložil disciplinární sankci spočívající v měsíční srážce z čistého důchodu DK ve výši 400 eur po dobu tří let.

16 Poté, co OOJ vyslechl DK, uložil mu sporným rozhodnutím „na základě čl. 9 odst. 2 přílohy IX služebního řádu sankci spočívající v krácení jeho měsíčního starobního důchodu ve výši 1 105 eur do 30. září 2025“.

17 Dne 20. prosince 2017 zamítl OOJ stížnost, kterou DK podal proti spornému rozhodnutí.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

18 Podáním došlým kanceláři Tribunálu dne 28. března 2018 podal DK návrh na zrušení sporného rozhodnutí a na náhradu újmy, která mu vznikla z důvodu, že jej ESVČ údajně poškodila v jeho právech na obhajobu v rámci trestního řízení, které proti němu bylo zahájeno v Belgii.

19 Na podporu svých návrhových žádání směřujících ke zrušení předložil DK dva žalobní důvody týkající se stanovení disciplinární sankce, která mu měla být uložena, a zohlednění polehčujících okolností v jeho rámci.

20 Napadeným rozsudkem Tribunál zamítl žalobu DK jako neopodstatněnou v rozsahu, v němž směřovala ke zrušení sporného rozhodnutí, a jako nepřípustnou a každopádně jako neopodstatněnou v rozsahu, v němž směřovala k náhradě údajně utrpěné újmy. Tribunál rovněž uložil DK náhradu nákladů řízení.

21 Pokud jde konkrétně o návrh na zrušení sporného rozhodnutí, Tribunál v bodech 28 až 53 napadeného rozsudku zamítl první část prvního žalobního důvodu předloženého DK, vycházející ze zjevně nesprávného posouzení při zohlednění újmy, jejíž náhrada již byla uložena. Tribunál konstatoval, že OOJ nebyl povinen při použití článku 10 přílohy IX služebního řádu zohlednit náhradu újmy způsobené Unii, která již byla uložena na vnitrostátní úrovni.

Návrhová žádání účastníků řízení

22 DK navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek,

– zrušil sporné rozhodnutí a

– uložil ESVČ náhradu nákladů v obou stupních řízení.

23 ESVČ navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek zamítl jako neopodstatněný a

– uložil DK náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

Argumentace účastníků řízení

24 Na podporu kasačního opravného prostředku předkládá DK jediný důvod kasačního opravného prostředku. V jeho rámci tvrdí, že se Tribunál v bodě 52 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když vyložil čl. 10 druhou větu písm. b) přílohy IX služebního řádu v tom smyslu, že umožňuje OOJ vycházet pro účely odůvodnění uložení přísnější disciplinární sankce, než jakou doporučovala disciplinární komise, z nemajetkové újmy způsobené Unii, ačkoli tato újma již byla na vnitrostátní úrovni nahrazena.

25 Tento důvod kasačního opravného prostředku je rozdělen do tří částí.

26 DK zaprvé tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že v bodě 52 napadeného rozsudku konstatoval, že se OOJ nedopustil zjevně nesprávného posouzení, když rozhodl, že na základě článku 10 druhé věty písm. b) přílohy IX služebního řádu nebyl povinen zohlednit náhradu nemajetkové újmy způsobené Unii, která již byla uložena na vnitrostátní úrovni. Má za to, že v souladu s článkem 25 přílohy IX služebního řádu byl OOJ vázán skutkovými zjištěními učiněnými na vnitrostátní úrovni, jakož i zásadou, podle které platí, že újma, která již byla v plném rozsahu nahrazena, nikdy neexistovala.

27 Zadruhé DK uvádí, že Tribunál tím, že měl v bodě 52 napadeného rozsudku za to, že OOJ nebyl povinen zohlednit náhradu nemajetkové újmy způsobené Unii, která již byla uložena na vnitrostátní úrovni, porušil rovněž požadavek přiměřenosti disciplinární sankce a zásadu, podle které platí, že újma, která již byla v plném rozsahu nahrazena, nikdy neexistovala. S odkazem na judikaturu vycházející z rozsudku ze dne 9. září 1999, Lucaccioni v. Komise (C-257/98 P, EU:C:1999:402, body 19 a 20) DK tvrdí, že na rozdíl od toho, co Tribunál rozhodl v bodě 34 napadeného rozsudku, je posledně uvedená zásada zakotvena nejen v belgickém právu, ale představuje obecnou právní zásadu společnou právním systémům členských států, a která zakazuje dvojí náhradu téže újmy.

28 Zatřetí DK poukazuje na to, že Tribunál v bodě 38 napadeného rozsudku podle jeho názoru právem rozhodl, že článek 10 přílohy IX služebního řádu odráží snahu unijního normotvůrce neporušit obecnou zásadu rovného zacházení tím, aby s úředníky, kteří se dopustili protiprávního jednání, bylo zacházeno rozdílně v závislosti na rozsahu újmy způsobené unijnímu orgánu, k němuž tito úředníci patří. Tribunál však v bodech 39 až 41 tohoto rozsudku tuto zásadu podle tvrzení DK porušil, když dospěl k závěru, že skutečnost, že újma způsobená Unii již byla zcela či částečně nahrazena, není v rámci stanovení disciplinárních sankcí, jež mají být uloženy na základě tohoto článku 10, relevantní. Podle názoru DK se totiž úředník, který nahradil újmu způsobenou Unii, nenachází ve stejné situaci jako úředník, který takovou náhradu neposkytl.

29 ESVČ na úvod tvrdí, že argumenty DK, podle nichž OOJ zpřísnil sankci, která mu byla uložena, na základě zohlednění újmy, která již byla nahrazena, jsou ve fázi kasačního opravného prostředku nepřípustné, jelikož tyto argumenty nesměřují k prokázání případného nesprávného právního posouzení Tribunálu, ale zpochybňují posouzení OOJ a představují přeformulování žalobního důvodu předloženého v prvním stupni. Mimoto, pokud by DK chtěl namítat porušení zásady rovného zacházení, zpochybňovala by uvedená argumentace rovněž posouzení OOJ, a nikoliv napadený rozsudek. Kromě toho DK předložil tutéž argumentaci poprvé ve fázi kasačního opravného prostředku.

30 Pokud jde o věc samou, ESVČ tvrdí, že jediný důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut. Podle jejího názoru se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že náhrada nemajetkové újmy způsobené Unii, která byla zjištěna na vnitrostátní úrovni, nemá vliv na posouzení závažnosti porušení služebních povinností podle článku 10 přílohy IX služebního řádu.

Závěry Soudního dvora

K námitce nepřípustnosti vznesené ESVČ

31 Námitka nepřípustnosti vznesená ESVČ je zaprvé založena na důvodu, že argumenty předložené DK nesměřují k prokázání případného nesprávného právního posouzení Tribunálu, ale ke zpochybnění posouzení OOJ a představují navíc přeformulování žalobního důvodu předloženého v prvním stupni.

32 V tomto ohledu z článku 256 SFEU, čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, čl. 168 odst. 1 písm. d) a článku 169 jednacího řádu Soudního dvora vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované části rozsudku, jehož zrušení se navrhovatel domáhá, jakož i právní argumenty, kterými je tento návrh konkrétně podpořen. Podle ustálené judikatury Soudního dvora tomuto požadavku neodpovídá kasační opravný prostředek, který se omezuje na zopakování žalobních důvodů a argumentů, které již byly předloženy Tribunálu, ač sám neobsahuje argumentaci směřující specificky k identifikaci vady spočívající v nesprávném právním posouzení, jíž je stižen rozsudek Tribunálu. Takový kasační opravný prostředek ve skutečnosti představuje návrh směřující k dosažení prostého nového přezkumu žaloby podané Tribunálu, což je mimo pravomoc Soudního dvora (rozsudek ze dne 16. prosince 2020, Rada a další v. K Chrysostomides & Co. a další, C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P a C-604/18 P, EU:C:2020:1028, bod 127, jakož i citovaná judikatura).

33 Pokud však navrhovatel zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva Tribunálem, mohou být právní otázky zkoumané v prvním stupni znovu projednány v rámci kasačního opravného prostředku. Kdyby totiž navrhovatel nemohl svůj kasační opravný prostředek takto opřít o důvody a argumenty již použité před Tribunálem, ztrácelo by řízení o kasačním opravném prostředku částečně smysl (rozsudky ze dne 9. července 2020, Haswani v. Rada, C-241/19 P, EU:C:2020:545, bod 50, a ze dne 9. prosince 2020, Groupe Canal + v. Komise, C-132/19 P, EU:C:2020:1007, bod 19, jakož i citovaná judikatura).

34 V projednávané věci je třeba uvést, že kasačním opravným prostředkem kritizuje DK závěr Tribunálu uvedený v bodě 52 napadeného rozsudku, podle kterého se OOJ nedopustil zjevně nesprávného posouzení, když rozhodl, že v rámci použití článku 10 přílohy IX služebního řádu není třeba zohlednit náhradu újmy způsobené Unii, která již byla uložena na vnitrostátní úrovni, jakož i právní analýzu, která vedla Tribunál k zamítnutí první části prvního žalobního důvodu, jež mu byla předložena. Kromě toho i když kasační opravný prostředek odkazuje na posouzení OOJ, činí tak pouze v rozsahu, v němž je potvrzeno Tribunálem, a za účelem zpochybnění údajných nesprávných právních posouzení ze strany Tribunálu, aniž se omezuje na zopakování žalobních důvodů a argumentů, které již byly vzneseny před Tribunálem.

35 Pokud jde zadruhé o argumenty ESVČ, podle nichž DK poukázal na porušení zásady rovného zacházení poprvé až ve fázi kasačního opravného prostředku, je třeba připomenout, že v řízení o kasačním opravném prostředku je pravomoc Soudního dvora omezena na posouzení právního

řešení vztahujícího se k žalobním důvodům a argumentům projednaných před Tribunálem. V rámci důvodu, který je přípustný, však v zásadě navrhovateli přísluší uplatnit argumenty na podporu tohoto důvodu, jak tento navrhovatel zamýšlí, ať již tak, že se opře o argumenty již použité před Tribunálem, nebo uplatní nové argumenty, zejména ve vztahu k postojům Tribunálu. Bylo-li by tomu jinak, řízení o kasačním opravném prostředku by bylo zčásti zbaveno svého smyslu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. ledna 2007, PKK a KNK v. Rada, C-229/05 P, EU:C:2007:32, body 61 a 64, jakož i ze dne 19. prosince 2019, HK v. Komise, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, body 26 a 27).

36 V projednávané věci je třeba uvést, že výklad článku 10 přílohy IX služebního řádu a jeho použití v souvislosti s újmou vzniklou Unii, která již byla nahrazena, byly projednány před Tribunálem v řízení v prvním stupni. Cílem argumentace DK, vycházející z porušení zásady rovného zacházení, je přitom zpochybnění analýzy Tribunálu týkající se první části prvního žalobního důvodu, který mu byl předložen. V rámci této analýzy Tribunál v bodech 38 až 41 napadeného rozsudku zdůraznil skutečnost, že s porušeními služebních povinností, kterých se dopustili úředníci Unie, je nutno zacházet rozdílně v závislosti na rozsahu způsobené újmy, přičemž konstatoval, že skutečnost, že tato újma již byla zcela nebo zčásti nahrazena, nemá vliv na určení závažnosti porušení služebních povinností pro účely tohoto ustanovení. Cílem této argumentace je tak podrobně zpochybnit výklad a použití uvedeného ustanovení Tribunálem v těchto bodech napadeného rozsudku a nepředstavuje nový důvod, jehož předložení by bylo v řízení o kasačním opravném prostředku zakázáno (obdobně viz rozsudky ze dne 18. ledna 2007, PKK a KNK v. Rada, C-229/05 P, EU:C:2007:32, bod 63, jakož i ze dne 19. prosince 2019, HK v. Komise, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, bod 28).

37 Námitka nepřípustnosti vznesená ESVČ musí být tedy zamítnuta.

K věci samé

38 V rámci první části jediného důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z porušení čl. 10 druhé věty písm. b) přílohy IX služebního řádu, ve spojení s článkem 25 této přílohy služebního řádu, DK tvrdí, že újma, která byla v plném rozsahu nahrazena, nemůže být zohledněna při posouzení závažnosti porušení služebních povinností z důvodu, že OOJ je podle tohoto ustanovení vázán skutkovými zjištěními vnitrostátních trestních soudů, jakož i zásadou, podle které se má za to, že újma, která byla v plném rozsahu nahrazena, nikdy neexistovala.

39 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle čl. 10 první věty přílohy IX služebního řádu musí být uložená disciplinární sankce úměrná závažnosti porušení služebních povinností. Článek 10 druhá věta této přílohy upřesňuje demonstrativně v bodech a) až i) několik hledisek, která jsou „zejména“ zohledňována při určování závažnosti porušení služebních povinností a při rozhodování o tom, jaká disciplinární sankce má být uložena. K těmto hlediskům patří podle čl. 10 druhé věty písm. b) uvedené přílohy „rozsah nepříznivých účinků porušení služebních povinností na bezúhonnost, pověst nebo zájmy orgánu“.

40 Kromě toho je třeba připomenout, že podle článku 25 přílohy IX služebního řádu platí, že pokud je úředník za stejný skutek, ohledně kterého je proti němu vedeno disciplinární řízení, trestně stíhán, bude o jeho situaci s konečnou platností rozhodnuto až poté, co se rozhodnutí vnitrostátního trestního soudu, který o věci jedná, stane konečným. Toto ustanovení odpovídá jednak snaze nedotknout se postavení dotčeného úředníka v rámci trestního stíhání, které bylo proti němu zahájeno z důvodu skutku, který je také předmětem disciplinárního řízení v rámci jeho orgánu,

a jednak umožňuje vzít v rámci tohoto disciplinárního řízení v úvahu skutková zjištění vnitrostátního trestního soudu, když se rozhodnutí posledně uvedeného soudu stane pravomocným.

41 Uvedené ustanovení neupřesňuje, zda skutková zjištění vnitrostátního trestního soudu mohou vázat OOJ v rámci uvedeného disciplinárního řízení. Právní kvalifikace skutkových okolností podle takových příslušných ustanovení unijního práva, jako je článek 10 přílohy IX služebního řádu, je každopádně pouze na příslušných unijních orgánech. Tyto orgány nemohou být vázány případnou kvalifikací těchto skutků provedenou v rámci vnitrostátního trestního řízení (obdobně, pokud jde o disciplinární řízení týkající se člena Komise, viz rozsudek ze dne 11. července 2006, Komise v. Cresson, C-432/04, EU:C:2006:455, bod 121). Vzhledem k tomu, že tento článek 10 neodkazuje výslovně na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být vykládán v unijním právním řádu autonomním a jednotným způsobem, aby bylo zajištěno rovné zacházení s úředníky při uplatňování ustanovení služebního řádu (obdobně, pokud jde o článek 85a služebního řádu, viz rozsudek ze dne 15. října 2015, Axa Belgium, C-494/14, EU:C:2015:692, body 21 a 23 až 25).

42 V projednávané věci z bodů 8, 10 a 11 tohoto rozsudku vyplývá, že tribunal de première instance francophone de Bruxelles (frankofonní soud prvního stupně v Bruselu) a v odvolacím řízení cour d'appel de Bruxelles (odvolací soud v Bruselu) uložily DK povinnost nahradit nemajetkovou újmu ve výši 38 814 eur, kterou Unii podle zjištění těchto trestních soudů způsobil korupčním jednáním při zadávání veřejných zakázek v období let 1999 až 2005.

43 Stanovení rozsahu nemajetkové újmy, kterou Unie utrpěla, a náhrady, která z ní vyplývá, uvedenými trestními soudy v rámci vnitrostátního práva však nijak nepředjímá zohlednění uvedené újmy a její případné náhrady pro účely určení závažnosti porušení služebních povinností, jehož se dotyčný dopustil, jelikož takový úkon nepředstavuje skutkovou otázku, ale spadá pod právní kvalifikaci skutku, kterou musí provést OOJ podle ustanovení článku 10 přílohy IX služebního řádu, aniž je při tom vázán případnou kvalifikací provedenou v rámci vnitrostátního trestního řízení.

44 Článek 10 druhá věta písm. b) přílohy IX služebního řádu přitom nijak nepodřizuje stanovení závažnosti porušení služebních povinností dotčeného úředníka a disciplinární sankce, která mu má být uložena, při němž se zohledňuje rozsah nepříznivých účinků porušení služebních povinností na bezúhonnost, pověst nebo zájmy unijního orgánu, podmínce, že tato újma nebyla ještě nahrazena. Jak totiž správně uvedl Tribunál v bodě 39 napadeného rozsudku, v rámci disciplinárního řízení podle článku 10 přílohy IX služebního řádu není totiž relevantní, zda újma byla případně zcela nebo zčásti nahrazena, jelikož účelem uvedeného ustanovení není zajistit náhradu újmy, nýbrž uložit sankci. Každopádně nelze s ohledem na úvahy uvedené v bodech 40 a 41 tohoto rozsudku z článku 25 přílohy IX služebního řádu vyvodit, že soukromoprávní zásada členského státu, podle které se má za to, že škoda, která byla v plném rozsahu nahrazena, nikdy neexistovala, může být použita *mutatis mutandis* v rámci disciplinárního řízení.

45 Z toho plyne, že první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

46 Podstatou třetí části jediného důvodu kasačního opravného prostředku předloženého DK, kterou je třeba zkoumat na druhém místě, je, že Tribunál porušil zásadu rovného zacházení, když v bodech 39 až 41 napadeného rozsudku rozhodl, že při stanovení závažnosti porušení služebních povinností, ke kterému došlo, není důležité, aby újma způsobená Unii již byla zcela nebo zčásti nahrazena.

47 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (rozsudky ze dne 7. března 2017, RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, bod 41, jakož i ze dne 25. června 2020, Satelitní středisko Evropské unie (SATCEN) v. KF, C-14/19 P, EU:C:2020:492, bod 90 a citovaná judikatura).

48 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že prvky, jimiž se různé situace odlišují, a případná srovnatelnost těchto situací musí být určeny a posuzovány ve světle předmětu a cíle příslušných ustanovení, přičemž se rozumí, že pro tento účel musí být zohledněny zásady a cíle příslušné oblasti (rozsudky ze dne 7. března 2017, RPO, C-390/15, EU:C:2017:174, bod 42 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 6. září 2018, Piessevaux v. Rada, C-454/17 P, nezveřejněný, EU:C:2018:680, bod 79).

49 V projednávané věci DK tvrdí, že úředník, který nahradil újmu způsobenou Unii, se nenachází ve stejné situaci jako úředník, který takovou náhradu neposkytl, takže újma způsobená prvním z těchto úředníků nesmí být při použití čl. 10 druhé věty písm. b) přílohy IX služebního řádu zohledněna.

50 V bodě 39 tohoto rozsudku bylo připomenuto, že tento článek 10 upravuje stanovení disciplinární sankce, která má být uložena, a stanoví, že tato sankce musí být úměrná závažnosti porušení služebních povinností, zejména s ohledem na rozsah újmy způsobené Unii. Jak Tribunál uvedl v bodě 37 napadeného rozsudku, ze samotného znění uvedeného článku 10 vyplývá, že cílem disciplinárního opatření, které stanoví, je sankcionovat protiprávní jednání. V souladu s čl. 86 odst. 1 služebního řádu takové protiprávní jednání spočívá v tom, že dotyčný úředník porušil povinnosti, které pro něj vyplývají ze služebního řádu. Jak uvedl generální advokát v bodě 58 svého stanoviska, cílem služebního řádu je tedy zajištění dodržování pravidel a povinností, které mají zaručit řádné fungování unijního orgánu ukládáním disciplinárních sankcí.

51 Naopak tím, že Unie vystupovala v rámci trestního řízení zahájeného proti DK v Belgii jako poškozená v adhezním řízení, usilovala o náhradu nemajetkové újmy způsobené na její pověsti. Jak přitom v podstatě uvedl generální advokát v bodě 57 svého stanoviska, přiznání takové náhrady újmy nemá za cíl sankcionovat protiprávní jednání dotčeného úředníka, ale získat občanskoprávní náhradu, která umožní obnovit stav předcházející tomuto jednání.

52 Z výše uvedeného vyplývá, že předmět a cíl disciplinární sankce uložené DK na jedné straně a náhrady újmy způsobené Unii, jíž se dovolává, na straně druhé, jsou odlišné.

53 To platí tím spíše, že čl. 86 odst. 1 služebního řádu sice stanoví jako zásadu, že každé porušení služebních povinností úředníkem může vést k uložení disciplinární sankce dotyčné osobě, avšak podle článku 22 prvního pododstavce služebního řádu může být tento úředník vyzván k náhradě, celkové nebo částečné, jakýchkoli škod, které Unii vznikly v důsledku vážného porušení úřední povinnosti při výkonu nebo v souvislosti s výkonem jeho funkce, takže uložení disciplinární sankce a náhrada újmy způsobené Unii jsou na sobě nezávislé.

54 Okolnost, že úředník nahradil nemajetkovou újmu, kterou způsobil Unii, není tedy pro účely určení závažnosti porušení služebních povinností, jehož se dopustil, a stanovení disciplinární sankce, která mu má být uložena, zejména s ohledem na rozsah újmy způsobené Unii na základě čl. 10 druhé věty písm. b) přílohy IX služebního řádu, takové povahy, aby jej stavěla do situace, která je odlišná od situace úředníka, který takovou náhradu neposkytl.

55 Tribunál tedy neporušil zásadu rovného zacházení, když v bodech 39 až 41 napadeného rozsudku rozhodl, že v rámci určení závažnosti porušení služebních povinností úředníka a stanovení disciplinární sankce, která mu má být uložena na základě tohoto ustanovení, není relevantní, zda újma způsobená Unii již byla zcela nebo zčásti nahrazena.

56 Třetí část jediného důvodu kasačního opravného prostředku musí být proto zamítnuta jako neopodstatněná.

57 Pokud jde konečně o druhou část jediného důvodu kasačního opravného prostředku, vycházející z porušení zásady proporcionality, je třeba uvést, že i když OOJ uložil DK peněžitou sankci, není jejím předmětem ani účelem, s ohledem na úvahy uvedené v bodě 50 tohoto rozsudku, nahradit újmu způsobenou Unii, ale potrestat disciplinární provinění, jehož se DK dopustil porušením svých služebních povinností. Na rozdíl od toho, co tvrdí DK, nelze mít tedy za to, že uložení takové sankce znamená dvojí nahrazení této újmy, které by bylo v rozporu se zásadou proporcionality. Z toho vyplývá, že otázka, zda zásada uvedená v bodě 26 tohoto rozsudku není pouze zásadou belgického soukromého práva, ale představuje, jak tvrdí navrhovatel, obecnou právní zásadu společnou právním řádům členských států, která zakazuje dvojí náhradu téže újmy, není v projednávané věci relevantní.

58 Tento závěr nemůže být zpochybněn judikaturou vyplývající z rozsudku ze dne 9. září 1999, Lucaccioni v. Komise (C-257/98 P, EU:C:1999:402, body 19 a 20), na který odkazuje DK na podporu třetí části jediného důvodu kasačního opravného prostředku, jelikož tento rozsudek se netýkal, jako projednávaná věc, kumulace náhrady újmy a disciplinární sankce, ale týkal se kumulace různých forem náhrady škody způsobené úředníkovi v důsledku úrazu nebo nemoci.

59 Třetí část jediného důvodu kasačního opravného prostředku musí být tedy také zamítnuta jako neopodstatněná.

60 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy musí být kasační opravný prostředek zamítnut v plném rozsahu jako neopodstatněný.

K nákladům řízení

61 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení. Článek 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, který se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě jeho čl. 184 odst. 1, stanoví, že účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, se uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

62 Vzhledem k tomu, že ESVČ požadovala náhradu nákladů řízení a DK neměl ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedenému náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) DK se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.